

Vakuudellinen velkakirjalaina ja vakuu- deton yrityslaina pk-yrityksen kasvun mahdollistajana

Elina Hyttinen

Opinnäytetyö, AMK

Toukokuu 2025

Tradenomi (AMK), liiketalouden tutkinto-ohjelma

Hyttinen, Elina

Vakuudellinen velkakirjalaina ja vakuudeton yrityslaina pk-yrityksen kasvun mahdollistajana

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Toukokuu 2025, 28 sivua.

Liiketalouden tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Tutkimuksessa tarkasteltiin vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen merkitystä pk-yrityksen kasvun mahdollistajana vertailemalla kahta rahoitusinstrumenttia: vakuudellista velkakirjalainaa ja vakuudetonta yrityslainaa. Tavoitteena oli analysoida, millaisia ominaisuuksia ja eroja näillä rahoitusmuodoilla on, millaisia mahdollisuuksia ja riskejä niihin liittyy, sekä miten ne voivat tukea pk-yrityksen kasvua. Lisäksi selvitettiin, mitä yrityksen tulisi huomioida rahoituspäätöksiä tehdessään.

Tutkimus toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, jossa hyödynnettiin akateemisia lähteitä, asiantuntijaraportteja sekä julkisyhteisöjen julkaisuja. Aineiston analyysi perustui laadulliseen teorialähtöiseen sisällönanalyysiin. Kirjallisuuskatsaus toteutettiin vaiheittain: tutkimuskysymysten ja keskeisten käsitteiden määrittely, aineiston haku ja valinta, aineiston seulonta sekä sisällön analysointi.

Tuloksista selvisi, että vakuudellinen velkakirjalaina oli edullisempi mutta vaati vakuuksia, kun taas vakuudeton yrityslaina oli joustavampi, mutta korkeakustanteinen ja riskialttiimpi. Molemmat rahoitusinstrumentit voivat tukea yrityksen kasvua eri tavoin riippuen yrityksen taloudellisesta tilanteesta, kassavirrasta ja strategisista tavoitteista. Rahoitusmuodon valinta vaati tapauskohtaista harkintaa ja kykyä taloudelliseen suunnitteluun.

Tutkimuksen johtopäätöksenä todettiin, että ei ole olemassa yhtä oikeaa rahoitusmuotoa pk-yrityksille, vaan rahoitusratkaisu on sovittava yrityksen tilanteeseen. Tuloksia voidaan hyödyntää pk-yritysten rahoitussuunnittelun tukena.

Avainsanat (asiasanat)

pk-yritykset, vieraan pääoman ehtoinen rahoitus, vakuudellinen velkakirjalaina, vakuudeton yrityslaina, rahoituspäätökset, investoinnit, riskienhallinta, kirjallisuuskatsaus

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

-

Hyttinen, Elina

Secured bond loan and unsecured loan as enablers of SME growth

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, May 2025, 28 pages.

Degree Programme in Business Administration. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

Study examined the role of debt financing in enabling the growth of small and medium-sized enterprises (SMEs) by comparing two financing instruments: secured bond loans and unsecured loans. The objective was to analyze the key characteristics, differences, opportunities and risks associated with each instrument, and to assess how those can support SME growth. In addition, the study explored what SMEs should consider when making financing decisions.

The research was conducted as a descriptive literature review utilizing academic publications, expert reports, and documents from public institutions. The analysis was based on a qualitative theory-driven content analysis. The literature review proceeded in stages: defining the research questions and key concepts, collecting and selecting the material, screening the sources and analyzing the content.

The results showed that secured bond loans were more cost-effective but required collateral, whereas unsecured loans were more flexible but also more expensive and risk prone. Both financing instruments were found to support SME growth in different ways, depending on the company's financing condition, cash flow and strategic goals. Choosing the appropriate financing instrument requires case-specific consideration and the ability to conduct financial planning.

The study concluded that there is no single correct financing option for SMEs: instead, the financing solution must be tailored to the company's specific situation. The findings can be utilized to support financial planning in SMEs.

Keywords/tags (subjects)

SMEs, debt financing, secured bond loan, unsecured loan, financing decisions, investments, risk management, literature review

Miscellaneous (Confidential information)

-

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Rahoituksen merkitys ja tavoitteet pk-yrityksille	6
2.1	Rahoitusinstrumentin valinta.....	7
2.1.1	Vakuudellinen velkakirjalaina	8
2.1.2	Vakuudeton yrityslaina	10
2.1.3	Rahoitusinstrumenttien vertailu	12
2.2	Luotonanto rahoittajan näkökulmasta	14
2.3	Pk-yrityksen kasvun tukeminen rahoituksen avulla.....	15
3	Tutkimusasetelma ja tavoitteet	17
3.1	Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset.....	17
3.2	Tutkimusmenetelmä ja aineiston analyysi.....	18
4	Kirjallisuuskatsauksen toteutusvaihe	20
5	Kirjallisuuskatsauksen tulokset	23
5.1	Johtopäätökset.....	24
5.2	Pohdinta	26
5.3	Luotettavuus ja eettisyys	27
	Lähteet	30

Kuviot

Kuvio 1. Ge-matriisi.....	17
---------------------------	----

Taulukot

Taulukko 1. Rahoitusinstrumenttien vertailu	13
---	----

1 Johdanto

Pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset) muodostavat merkittävän osan taloudesta. Niiden rooli työllistäjinä, alueellisen kehityksen edistäjinä ja taloudellisen kasvun mittareina on huomattava. Yrityksen kasvu vaatii kuitenkin usein ulkoista rahoitusta, jota ilman investointien toteuttaminen ja liiketoiminnan kehittäminen voi olla haastavaa tai jopa mahdotonta. Viime vuosien taloudellinen epävarmuus ja korkotason nousu ovat kiristäneet rahoitusympäristöä, mikä on vaikeuttanut myös pk-yritysten mahdollisuuksia saada niiden kasvua tukevaa rahoitusta. Erityisesti vieraan pääoman ehtoiset rahoitusmuodot ovat pk-yrityksille tärkeitä, sillä omistus pohjan laajentaminen yrityksen alkuvaiheessa voi tuntua liian riskialttiilta eikä tule aina kyseeseen.

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan kahta vieraan pääoman ehtoista rahoitusinstrumenttia: vakuudellista velkakirjalainaa ja vakuudetonta yrityslainaa. Nämä rahoitusinstrumentit valikoituivat niiden keskeisen roolin vuoksi pk-yritysten ulkoisessa rahoituksessa. Pankkirahoitteiset rahoitusinstrumentit ovat edelleen merkittävässä asemassa suomalaisessa rahoitusjärjestelmässä, ja niiden vaikutus pk-yritysten rahoituspäätöksiin on olennainen (Kontkanen 2015, 150). Vakuudellisten ja vakuudettomien lainojen välinen vertailu tarjoaa rakenteellisesti selkeän näkökulman siihen, kuinka erilaiset rahoitusehdot, riskit ja kustannusrakenteet vaikuttavat pk-yrityksen rahoituspäätöksiin sekä rahoittajan tekemään riskinarviointiin.

Tutkimuksen tavoitteena on analysoida, millaisia ominaisuuksia ja eroavaisuuksia vakuudellisella velkakirjalainalla ja vakuudettomalla yrityslainalla on. Lisäksi tavoitteena on syventää ymmärrystä siitä, millaisilla ehdoilla pk-yritykset voivat saada tarvitsemansa rahoituksen ja miten rahoitusinstrumentin valinta voi tukea tai rajoittaa yrityksen kasvua. Monilla pk-yrityksillä on vaikeuksia täyttää rahoittajien asettamat taloudelliset vaatimukset esimerkiksi vakuuksien suhteen erityisesti yrityksen alkuvaiheessa. Tämän tutkimuksen pyrkimys on tarjota ymmärrystä siitä, millä ehdoilla pk-yritykset voivat päästä rahoituksen piiriin ja millaisia käytännön ominaisuuksia rahoitusinstrumenteilla on kasvun mahdollistajina.

Tutkimus toteutetaan kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, joka perustuu ajankohtaisiin akateemisiin ja asiantuntijälähteisiin. Työn tavoitteena on tuottaa tutkimuksellinen analyysi, joka tarjoaa hyvän tiivistelmän valituista rahoitusinstrumenteista edellä mainitun mukaisesti.

2 Rahoituksen merkitys ja tavoitteet pk-yrityksille

Jo alkumetreillä yritystä perustettaessa tulee kysymykseen rahoituksen tarve. Usein yrityksen perustajilla ei ole riittävästi omaa pääomaa yritystoiminnan käynnistämiseen. Tällöin heidän on hankittava rahoitusta ulkopuolisilta tahoilta, kuten rahoittajilta. Tämänkaltaisessa tilanteessa rahoitusmarkkinat tulevat avuksi, sillä niiden tehtävänä on yhdistää rahan tarjoajat ja tarvitsijat.

Rahoitusmarkkinoiden sujuvasta toiminnasta vastaavat erilaiset rahoituksen välitykseen erikoistuneet organisaatiot, kuten pankit. (Niskanen & Niskanen 2013, 9.)

Knüpferin ja Puttosen (2024) mukaan yrityksen investointi- ja rahoituskysymykset ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa. Heidän mukaansa yritystoiminta on erittäin yksinkertaista: investoidaan hankkeisiin, jotka tuottavat enemmän kuin niistä syntyy rahoituskustannuksia, jolloin yritys luo omistajilleen lisäarvoa. Mikäli investoinnit eivät ole kannattavia, yrityksen olemassaolo on kyseenalaista, koska se voi tuottaa omistajilleen varallisuuden menetyksiä (Knüpfer & Puttonen 2014, 14). Myös Martikainen ja Vaihekoski (2015) korostavat yritysrahoituksen ydinkysymyksiä, jotka ohjaavat rahoitusjohtoa ratkaisemaan sekä lyhyen että pitkän aikavälin rahoitusongelmia. Ensimmäinen kysymys on se, mihin investoida ja miten investoinnit vaikuttavat yritystoimintaan pitkällä aikavälillä. Toinen kysymys liittyy siihen, mistä rahoitus hankitaan ja minkälaista rahoitusta käytetään. Kolmas kysymys liittyy yrityksen kassavirran hallintaan, joka on olennainen osa yrityksen jatkuvuuden varmistamiseksi. Pelkkä rahoituksen järjestäminen ei riitä, vaan yrityksen on varmistettava myös perustoimintojen sujuvuus jatkuvuuden kannalta. (Martikainen & Vaihekoski 2015, 14–15.)

Yritysrahoituksen päätehtävä on rahoittaa yritykselle merkittäviä investointeja, jotka tuottavat sen omistajille mahdollisimman paljon lisäarvoa. Yrityksen taloudellista tilaa tarkasteltaessa kirjanpidon aktiivinen ylläpito nousee tärkeään rooliin ja yrityksen näkökulmasta taseen ymmärtäminen on avainasemassa investointipäätöksiä tehdessä. Taseen vastaavaa-puoli kertoo yrityksen varoista ja tuotoista ja vastattavaa-puoli kertoo oman ja vieraan pääoman käytöstä ja niiden kustannuksista. (Knüpfer & Puttonen 2024, 14–15.)

2.1 Rahoitusinstrumentin valinta

Yrityksen ulkoisen rahoituksen osalta talletuspankit ovat merkittävässä roolissa keskeisimpinä luotonantajina. Pankkirahoitus muodostaa monille pk-yrityksille ensisijaisen ja vakiintuneen rahoituskanavan erityisesti pitkäaikaisissa investoinneissa ja käyttöpääoman hallinnassa. Pankkien rinnalla muita keskeisiä rahoituslähteitä ovat rahoitusyhtiöt, jotka tarjoavat erityisesti factoring- ja leasingrahoitusta. Nämä rahoitusmuodot voivat tukea yrityksen maksuvalmiutta ja mahdollistaa kaluston ja laitteiden hankinnan ilman suuria kertamaksuja. Lisäksi valtion omistama Finnvera Oy toimii tärkeänä täydentävänä rahoittajana erityisesti kasvua ja kansainvälistymistä tavoitteleville pk-yrityksille, usein yhteistyössä muiden rahoittajien kanssa. (Kontkanen, Huhtilainen, Päläs, Saastamoinen, Keinänen & Turtiainen 2023.)

Yrityksen on ennakoitava tulevat rahoitustarpeensa ja varmistettava riittävä maksuvalmius sekä kassanhallinnan että investointien toteuttamisen näkökulmasta. Tämä edellyttää huolellista rahoitussuunnittelua, jonka avulla pyritään varmistamaan, että yrityksellä on käytettävissä riittävä likvideetti toiminnan ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Hyvin toteutettu rahoitussuunnittelu parantaa yrityksen riskienhallintakykyä sekä tukee liiketoiminnan kasvua ja strategisten tavoitteiden saavuttamista. (Niskanen & Niskanen 2013, 349.)

Rahoitussuunnittelun keskeinen osa-alue on oikean rahoitusinstrumentin valinta. Sen avulla yritys voi määrittää, onko kyseessä lyhyt- vai pitkäaikainen rahoitustarve. Niskasen ja Niskasen (2013) mukaan tilinpäätöstietojen ymmärtäminen ja niiden pohjalta laadittavat taloudelliset ennusteet muodostavat keskeisen perustan yrityksen rahoitussuunnittelulle. Tuloslaskelman ja taseen tarkastelu mahdollistaa arvioinnin mahdollisista kausivaihteluista, kannattavuudesta ja rahoitustarpeista. Rahoitussuunnittelu ei ole pelkästään budjetointia, vaan osa yrityksen taloudellista kestävyyttä ja kasvukykyä, jonka avulla yritys voi vaikuttaa rahoitusrakenteeseen ja liiketoiminnan kannattavuuteen. (Niskanen & Niskanen 2013, 356–364.)

Muihin rahoitusmuotoihin verrattuna vieraan pääoman ehtoinen rahoitus on rahoittajan näkökulmasta edullisempi vaihtoehto, sillä siihen liittyvä riski on pienempi. Mikäli yritys ajautuu taloudellisiin vaikeuksiin, velkojat ovat etusijalla saataviensa suhteen. Yrityksen kannalta vieraan pääoman ehtoisessa rahoituksessa etuna on se, että yritys voi hankkia lainarahoituksen kautta pääomaa il-

man päätösvaltansa jakamista sijoittajille oman pääoman ehtoisen rahoituksen mukaisesti. (Knüpfer & Puttonen 2024, 31.) Yrityksen rahoitusinstrumentin valintaan vaikuttavat monet tekijät, kuten yrityksen koko, toimiala, elinkaaren vaihe, riskisyys ja rahoitustarve. Rahoitusinstrumentin valintaan vaikuttaa merkittävästi pk-yrityksillä se, onko yrityksellä minkälaista omaisuutta ja voiko sitä käyttää vierasta pääomaa vastaan reaalivakuutena. Reaalivakuuksien avulla rahoittaja pienentää riskiään ja näin ollen voi tarjota yritykselle edullisimmin lainaehdoin pääomaa. (Kontkanen 2015, 163–164.) Seuraavissa alaluvuissa syvennytään tarkemmin vieraan pääoman ehtoiseen rahoitukseen vakuudellisen velkakirjalainan ja vakuudettoman yrityslainan näkökulmasta.

2.1.1 Vakuudellinen velkakirjalaina

Vakuudellinen velkakirjalaina on yksi keskeisistä vieraan pääoman ehtoisista rahoitusmuodoista, joita pk-yritykset hyödyntävät rahoittaakseen investointejaan. Laina perustuu velkakirjaan, joka on kirjallinen sopimus lainan ehdoista, kuten lainasummasta, takaisinmaksuajasta, korosta ja mahdollisista maksueristä. Velkakirjalaina on luonteeltaan jälkimarkkinakelvoton, eli sitä ei voi vapaasti siirtää kolmansille osapuolille tai käydä kauppaa jälkimarkkinoilla. (Leppiniemi & Lounasmeri 2000.)

Vakuudellisen velkakirjalainan korko määräytyy joko markkinaehtoisesti tai sovitun kiinteän koron perusteella. Markkinaehtoista korkoa määrittäessä käytetään vallitsevaa markkinatilannetta heijastavaa viitekorkoa, kuten euribor-korkoa, johon lisätään rahoittajan määrittelemä marginaali. Markkinaehtoista viitekorkoa käyttäessä valitaan määräaika, minkä perusteella korkoa tarkistetaan. Esimerkiksi 12 kuukauden euribor-korko tarkastetaan laina-aikana 12 kuukauden välein. Marginaalin tehtävä on kompensoida rahoittajalle syntyvää riskiä, kuten lainanottajan luottokelpoisuuden tai markkinaheilahteluiden aiheuttamia epävarmuuksia. Markkinaehtoisen koron etuna on sen joustavuus, joka mahdollistaa korkotason reaaliaikaisuuden markkinatilanteeseen peilaten, mutta samalla se altistaa lainanottajan korkoheilahteluille ja siten taloudellisille riskeille. (Niskanen & Niskanen 2013, 30–31.)

Kiinteä korko Kontkasen (2015) mukaan puolestaan pysyy muuttumattomana koko laina-ajan, jolloin se suojaa lainanottajaa korkotason nousulta. Kiinteän koron etuna on sen ennakoitavuus ja vakaus, sillä lainan kustannukset eivät muutu korkomarkkinoiden heilahteluiden myötä. Haittapuolena nähdään se, että korkotason laskiessa lainanottaja ei pääse hyötymään matalammista

markkinakoroista. Lisäksi kiinteä korko on usein korkeampi kuin markkinaehtoinen korko, koska rahoittaja ottaa suuremman riskin kuin lainanottaja, joka näkyy suoraan rahoittajan asettamassa marginaalissa. (Kontkanen 2015, 156.)

Kontkanen (2015) sanoin tärkeänä osana vakuudellista lainaa toimii vakuus, jolla lainanantaja turvaa saatavansa siltä varalta, että lainansaaja ei pystyisi suoriutumaan maksuvelvoitteistaan velkakirjan mukaisesti. Vakuutena voidaan käyttää reaalivakuuksia tai henkilövakuuksia. Reaalivakuudeksi voidaan pantata luotonantajalle lainansaantia varten omaisuutta, kuten talletustodistuksia, noteerattuja arvopapereita, asunto-osakkeita, kiinteistö-, laitos-, alus- ja yrityskiinnityksiä. Henkilövakuudella tarkoitetaan takausta, jonka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö antaa sitoumuksena vastata päävelallisen maksuvelvoitteista luotonantajalle. (Kontkanen 2015, 179–184.)

Reaalivakuuden käyttö lainan vakuutena kohdistuu aina omaisuuteen, ja edellyttää aina vakuuden arviointia luotonantajan toimesta. Vakuuskohteita arvostetaan vakuustyyppin mukaisesti, esimerkiksi asunto-osakkeen vakuusarvo pankille on vain 60 prosenttia arvioidusta markkinahinnasta. (Kontkanen 2015, 185.) Vakuuden arvo ja realisoitavuus vaikuttavat merkittävästi siihen, millaisilla ehdoilla rahoittaja on valmis myöntämään lainan. Mitä arvokkaampi ja helpommin realisoitava vakuus on, sitä pienempi on luotonantajan riski. Vakuudellinen rahoitus on tyypillisesti edullisempää kuin vakuudeton laina, koska rahoittajan riski on pienempi. Tämä ilmenee esimerkiksi alhaisempaa korkotasona ja pidempinä takaisinmaksuaikoina, mikä voi parantaa pk-yrityksen maksuvalmiutta ja mahdollistaa pitkäjänteisemmän kasvun suunnittelun sekä liiketoiminnan kehittämisen. (Leppiniemi & Lounasmeri 2000.)

Henkilövakuutta hyödynnetään vakuusmuotona täyttämään omaisuuteen kohdistuvaa panttausta tai silloin, kun yrityksellä ei ole käytettävissä reaalivakuudeksi sopivaa omaisuutta. Henkilövakuus pienentää luotonantajan luottoriskiä, mutta samalla lisää luonnollisen henkilöön tai oikeushenkilöön kohdistuvaa riskiä, sillä takaaja voi joutua vastaamaan yrityksen velasta koko henkilökohtaisella omaisuudellaan. Takaussitoumuksessa määritellään takaajan ja luotonantajan välisesti takauksen ehdot, kuten takauksen vanhentuminen ja takauksen muoto. (Kontkanen 2015, 184.)

Vakuudellisen velkakirjalainan etuihin kuuluu mahdollisuus saada suurempia lainasummia verrattuna vakuudettomaan rahoitukseen. Tämä voi olla ratkaisevaa, jos pk-yritys tarvitsee merkittäviä

investointeja esimerkiksi toimintansa laajentamista varten. Lainan laiminlyönnin riski voi johtaa yrityksen vakuusomaisuuden menettämiseen, mikä voi pahimmillaan vaarantaa yritystoiminnan jatkuvuuden. Vakuudellinen velkakirjalaina on näin ollen pk-yritykselle houkutteleva rahoitusvaihtoehto erityisesti silloin, kun yrityksellä on käytettävissä riittäviä vakuuksia ja tavoitteena on kustannustehokas rahoitusratkaisu kasvun tueksi. (Kontkanen 2015, 151–153.)

Savolainen (2017) analysoi PK-yritysbarometrin ja Tilastokeskuksen teettämien tutkimuksien pohjalta vakuudellisen velkakirjalainan haastavuutta vakuuksien puutteen näkökulmasta. Pankkien vakuusvaatimusten kiristymisen vuoksi pankkirahoituksen saanti on yksi suurimmista esteistä pk-yrityksille. Kaikki pk-yritykset eivät välttämättä omaa riittävän arvokasta ja hyväksyttävää vakuusomaisuutta, jolloin rahoitusta ei voida myöntää tai se on haasteellisempaa ja näin ollen yrityksen oman pääoman merkitys kasvaa. Pankit painottavat rahoittavansa elinkelpoisia hankkeita, kun taas yritysten kokemusten mukaan rahoituksen saaminen on vaikeutunut ehtojen kiristyessä. Todellisuudessa tilanne asettuu näiden kahden näkemyksen välimaastoon: pankit myöntävät rahoitusta ensisijaisesti yrityksille, jotka ovat taloudellisesti kannattavia ja vakavaraisia, mutta hylkäävät osan hakemuksista hallitakseen luottoriskiään. (Savolainen 2017.)

2.1.2 Vakuudeton yrityslaina

Pk-yrityksiltä puuttuu usein vakuudeksi kelpaavaa omaisuutta, mikä voi estää kannattavien hankkeiden toteuttamisen vakuudellisen velkakirjalainan tapaan. Pickertin (2017) mukaan yrityslaina määritellään vakuudettomaksi silloin, kun luottosopimuksessa ei ole määritelty omaisuuseriä, jotka luotonantaja voisi ottaa haltuunsa velallisen päädyttyä maksukyvyttömäksi. Lainananto perustuu yrityksen luottokelpoisuuden arviointiin, jossa korostuvat muun muassa yrityksen taloudellinen tilanne, maksukyky ja tulevaisuuden liiketoimintasuunnitelmat sekä kassavirtaennusteet (Pickert 2017).

Vakuudettoman yrityslainan etuna on sen saatavuus nopeammalla aikataululla, mikä voi olla ratkaisevaa tilanteessa, jossa yritys tarvitsee nopeasti käyttöpääomaa, rahoitusta tilapäisen kassavaheen tai äkillisen investointitarpeen korjaamiseen. Vieraan pääoman rahoitusmuotona vakuudeton yrityslaina toimii silloin, kun tarvittavia vakuuksia ei ole tarjolla. (Pickert 2017; Yrityslaina ilman vakuuksia, n.d.) Rahoitusinstrumentin etuihin kuuluu vakuudellisen velkakirjalainan mukaan yrityksen omistuksien säilyttäminen yrityksellä, sillä se ei vaadi osakkeiden jakoa tai omistuspääoman

heikentämistä oman pääoman ehtoisen rahoituksen mukaisesti (Knüpfer & Puttonen 2024, 31). Vakuudettoman yrityslainan hyötyihin voidaan lukea myös rahoittajasta riippuen joustavat takaisinmaksuehdot, kuten mahdollisuus lyhennysvapaisiin tai laina-ajan räätälöintiin, mikä voi tukea yrityksen kassavirrasta huolehtimista haastavina ajankohtina (Vakuudeton yrityslaina nopeasti – helpot vinkit hakemiseen 2023).

Vakuudettoman lainan riski on rahoittajan näkökulmasta korkeampi kuin vakuudellisessa velkakirjalainassa, minkä vuoksi se hinnoitellaan yleensä korkeammalla korolla ja lisäkustannuksilla, mitkä sisältävät esimerkiksi avausmaksuja ja kuukausittaisia luotonhallinnointikuluja. Mikäli lainassa ei ole ollenkaan vakuuksia, puhutaan täysin vakuudettomasta yrityslainasta. Joissakin tapauksissa lainalle voidaan kuitenkin vaatia henkilövakuus, esimerkiksi yrittäjän antama omavelkainen takaus, jolloin kyseessä on reaalivakuudeton mutta henkilövakuudellinen laina. (Vakuudeton yrityslaina nopeasti – helpot vinkit hakemiseen 2023.)

Kontkanen ja muut (2023) toteavat, että pk-yritysten rahoituksen saatavuudessa on haasteita, erityisesti vakuudettomien lainojen osalta. Pankkien luotonantokriteerit ovat tiukentuneet, ja reaali-vakuuksien puute on merkittävä este rahoituksen saannille. (Kontkanen ym. 2023.) Pankkien myöntämät vakuudettomat yrityslainat käsitellään rahoitusneuvojien toimesta ja ehdot sovitaan velkakirjalainan mukaisesti. Suomessa toimivista pankkiryhmistä Osuuspankki tarjoaa yrityksille vakuudetonta yritysluottoa OP Yritysjoustopa, jota voi hakea luottotiedollinen ja maksuhäiriötön vähintään yhden tilikauden ajan toiminut Osuuspankin yritysasiakas. Luottoa myönnetään 5 000–50 000 euron välillä ja luoton korko perustuu 3 kuukauden euriboriin sekä asiakaskohtaiseen marginaaliin. Lainalle tulee avauskustannus sekä tilinhoitopalkkio. (OP Yritysjoustopa, n.d.) Vertailun vuoksi Nordea tarjoaa Yrityksen Joustopa vakuudettomana yrityslainana 25 000 euroon asti ja luoton korko koostuu 3 kk euriborista sekä pankin asettaman marginaalin 5,9 prosentin summasta. Lisäksi lainalla on järjestelypalkkioita ja kuukausimaksuja. (Yrityksen joustopa – vakuudeton yrityslaina, n.d.)

Suomessa vakuudetonta rahoitusta tarjoavat pankkien lisäksi yksityiset rahoituslaitokset, kuten Suomen Yrityslaina, CrediNord, Yritysluotto.fi ja BusinessCredit. Yksityisten rahoituslaitosten luotonmyöntämisen prosessit ovat pitkälti automatisoituja ja lainapäätöksen voi saada verkossa tehdystä hakemuksesta heti. Nopeiden lainapäätösten vuoksi ehtoihin ja kuluihin on tärkeä kiinnittää

huomiota, sillä rahoituslaitosten kautta haettavaan luottoihin ei kuulu lainaneuvottelua, jossa lainan ehdot käytäisiin rahoitusneuvojan kanssa läpi. (Yrityslaina ilman vakuuksia, n.d.)

2.1.3 Rahoitusinstrumenttien vertailu

Vakuudellisen ja vakuudettoman luotonannon välillä on merkittäviä rakenteellisia eroja, jotka vaikuttavat niin rahoitusmarkkinoihin kuin rahoittajien ja luotonsaajien käyttäytymiseen. Di Filippo, Ranaldo ja Wrampelmeyer (2022) osoittavat artikkelissaan, että vakuudeton luotonanto on huomattavasti herkempää vastapuoliriskin muutoksille, sillä laina myönnetään ilman reaalivakuutta. Lainananto perustuu rahoittajan luottamukseen ja tietoihin asiakkaasta, ja epävarmoina aikoina vakuudettoman rahoituksen tarjonta voi vähentyä, erityisesti heikompien rahoittajien toimijoilla verrattuna vakavaraisessa asemassa oleviin pankki- tai rahoituslaitoksiin. (Di Filippo, Ranaldo & Wrampelmeyer 2022.)

Vakuudellinen luotonanto puolestaan mahdollistaa luotonsaannin myös silloin, kun luottoriski on kohonnut, sillä rahoittaja suojautuu riskeiltä vaatimillaan vakuuksilla (Di Filippo, Ranaldo & Wrampelmeyer 2022). Myös Savolainen (2017) korostaa artikkelissaan vakuudellisen luotonannon hallitsevaa asemaa korkeamman luottoriskin tapauksessa. Vakuudet vähentävät rahoittajan riskiä ja mahdollistavat luotonannon myös epävarmempina aikoina. Vakuudettoman rahoituksen riskit ovat suoraan sidoksissa yrityksen maksukykyyn ja liiketoiminnan tulevaisuuden näkymiin, mikä rajaa sen käyttöä erityisesti yrityksissä, joilla on lyhyt historia.

Molemmat rahoitusinstrumentit vaativat huolellista riskien arviointia, mutta riskienarvioinnin tarkastelu eroaa merkittävästi. Vakuudellisen velkikirjalainan painopiste on vakuuksien realisointiarvossa, kun taas vakuudettoman yrityslainan luototuksessa korostuu kyky arvioida toiminnan kannattavuutta ja tulevaisuuden näkymiä ilman konkreettista vakuutta. (Di Filippo, Ranaldo & Wrampelmeyer 2022.) Rahoitusinstrumenteista koottiin taulukko, jotta niiden ominaispiirteiden erottaminen olisi selkeästi havainnollistettavissa (Taulukko 1).

Taulukko 1. Rahoitusinstrumenttien vertailu (mukaillen Kontkanen 2015; Niskanen & Niskanen 2013; Savolainen 2017; Vakuudeton yrityslaina nopeasti – helpot vinkit hakemiseen 2023.)

Rahoitusinstrumentin ominaisuus	Vakuudellinen velkakirjalaina	Vakuudeton yrityslaina
Vakuudet	Vaatii reaalivakuuden (esim. kiinteistö, kiinnitykset, talletukset) tai henkilövakuuden (takaus)	Ei vaadi reaalivakuuksia, mahdollinen henkilövakuus (takaus)
Korkotaso	Matalampi, perustuu yrityksen taloudelliseen tilaan	Korkeampi, perustuu yrityksen taloudelliseen tilaan
Korkosidonnaisuus	Viitekorkosidonnainen (esim. euribor + marginaali) tai kiinteä korko	Viitekorkosidonnainen (euribor + marginaali)
Saatavuus	Edellyttää vakuuksia ja riittävää luottokelpoisuutta	Edellyttää riittävää luottokelpoisuutta
Käsittelyprosessi	Hitaampi lainapäätös vakuusarviointien ja neuvottelujen vuoksi	Nopea lainapäätös, usein automatisoitu
Käyttökohteet	Soveltuu erityisesti suurten investointien rahoittamiseen, käyttötarkoitus määrittellään velkakirjaan	Käyttöpääoma ja tilapäiset rahoitustarpeet, vapaa-muotoinen käyttötarkoitus
Luotonantajan riski	Luotonantajan riski minimaalinen pantattavien vakuuksien ansiosta	Luottoriski, joka heijastuu suoraan lainan korkoon
Luotonottajan riski	Omaisuusriski, konkurssiriski	Konkurssiriski
Takaisinmaksuehdot	Selkeä maksusuunnitelma ja vakuuksiin liittyvät ehdot määrittellään velkakirjassa. Velkakirjan ulkopuolelle jätetyt ehdot arvioidaan tapauskohtaisesti.	Ylimääräiset lyhennykset kuluitta, lyhennysvapaat mahdollisia.
Kustannukset	Alhaisemmat kokonaiskustannukset (korko ja palkkiot). Vakuusarvioinnilla erilliset kustannukset.	Korkeammat kokonaiskustannukset (korko, palkkiot, järjestelymaksut)
Rahoittajat	Pääosin pankit ja suuret rahoituslaitokset	Pankit ja yksityiset rahoitusyhtiöt, kuten CrediNord ja Siltaraha
Sopivuus yrityksille	Vakavarainen taloudellinen asema ja omaisuutta omaaville yrityksille	Yrityksille, joilla ei ole tarjota vakuuksia tai jotka tarvitsevat rahoitusta nopeasti

2.2 Luotonanto rahoittajan näkökulmasta

Kontkanen (2015) tiivistää, että yrityksen rahoittaminen perustuu huolelliseen riskien arviointiin ja yrityksen maksukyvyyn varmistamiseen rahoittajan näkökulmasta. Martikainen ja Vaihekoski (2015) puoltavat rahoittajan tekemien arvioiden merkitystä luotonannossa. Keskeisiä arvioinnin kohteita ovat yrityksen taloudellinen tilanne sekä liiketoiminnan jatkuvuus ja kasvunäkymät. Rahoittajan näkökulmasta luoton myöntäminen pk-yritykselle edellyttää kokonaisvaltaista arviota yrityksen tuntemisesta eli yrityksen taloudellisesta tilasta sekä arviota tulevasta kehityksestä. Yrityksen taloudellisen tilan arviointi perustuu tilinpäätöksestä saataviin tietoihin, jonka pohjalta rahoittaja laskee ja tulkitsee erilaisia tunnuslukuja, kuten kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta. (Kontkanen 2015, 150–152; Martikainen & Vaihekoski 2015, 65.)

Kaikki edellä mainittu liittyy keskeisenä osana pankkien ja muiden rahalaitosten riskienhallintaa ja sääntelyn noudattamista. Asiakkaan tunteminen (KYC, Know Your Customer) on rahoittajan lähtökohta jokaisessa asiakassuhteessa ja sen ylläpito edellyttää jatkuvaa tiedon keräämistä, seurantaa ja päivitystä. Asiakkaan tuntemisen tavoitteena on tunnistaa muun muassa asiakkaan lainmukainen toiminta sekä hallita erilaisia riskejä, kuten luottoriskiä ja mainehaittaa. Pankeilla on lakiin perustuva velvoite tuntea asiakkaansa ja sopimuksen syntymisen velvoitteena on ajantasaiset sekä riittävät tiedot asiakkaasta, kuten poliittisesta vaikutusvallasta ja asiakkaaseen kohdistuvista pakotteista. (Kontkanen 2015, 151; Compliance ja asiakkaan tunteminen, n.d.)

Kontkanen (2015) määrittelee riskienhallinnan olevan keskeinen osa rahoittajien toimintaa, joka vaikuttaa niin kannattavuuteen kuin vakavaraisen aseman ylläpitämiseen. Pankkitoiminnassa toteutunut riski voi horjuttaa taloudellisesti koko pankkisektoria. Keskeisimpänä riskinä luotonantoprosessissa on luottoriski. Luottoriskiä hallinnoimalla rahoittaja pyrkii tunnistamaan mahdollisuuden, että asiakas ei kykenisi hoitamaan velvoitteitaan sovitusti, ja minimoimaan tästä aiheutuvat tappiot. Luottoriskiä hallitaan muun muassa riskiperusteisella hinnoittelulla, vakuuksien käytöllä ja niiden arvioinnilla, luottoluokituksen asettamisella sekä sen jatkuvalla seurannalla lainan myöntämisen jälkeen. (Kontkanen 2015, 87–89.)

Osana riskienhallintaa rahoittajat hyödyntävät luottoluokittelua. Luottoluokitus toimii rahoittajien sisäisenä työkaluna, jonka avulla asiakasyrityksiä arvioidaan systemaattisesti. Rahoittaja käyttää apunaan luottoluokkaa määritelläkseen esimerkiksi luoton ehtoja. (Kontkanen 2015, 155.) Riskiperusteisen hinnoittelun avulla rahoittaja puolestaan mahdollistaa sen, että suurempaa riskiä kantavat luotot hinnoitellaan korkeammalla korolla ja tiukemmilla ehdoilla, mikä vähentää pankin altistumista luottotappioille. Mitä suuremmaksi rahoittaja arvioi luottoriskin, sitä korkeampi korko ja tiukemmat ehdot luotolle asetetaan. (Pickert 2017.)

2.3 Pk-yrityksen kasvun tukeminen rahoituksen avulla

Rahoitus toimii kasvun mahdollistajana, mutta samalla se altistaa yrityksen erilaisille riskeille. Lainottoon liittyy aina velvollisuus takaisinmaksuun korkoineen, mikä heikentää yrityksen maksuvalmiutta, etenkin jos odotetut tuotot viivästyvät tai jäävät toteutumatta. Rahoitussuunnittelun yhteydessä on otettava huomioon siihen liittyvät riskit, kuten korkojen vaihtelut, maksukyvyttömyys, takaisinmaksun aikataulu sekä yrityksen kyky tuottaa riittävää kassavirtaa. Kasvuyrityksille tyypillisiä riskejä ovat markkinoiden epävarmuus, kilpailun kiristyminen ja toimintaympäristön muutokset. Eryteisesti lainarahoituksen käyttö voi lisätä riskiä, jos investoinnit eivät tuota odotettua tuottoa. Rahoitukseen liittyy aina korkokustannus eli tuottovaatimus, jonka rahoittaja odottaa saadakseen vastinetta lainaamalleen rahalle. (Järvenpää, Länsiluoto, Partanen & Pellinen 2017.)

Pk-yrityksen kasvuun liittyvien rahoitusratkaisujen suunnittelussa on otettava huomioon myös operatiiviset riskit, jotka voivat heikentää yrityksen kykyä hyödyntää rahoitusta tehokkaasti. Operatiiviset riskit liittyvät yrityksen sisäisiin prosesseihin ja kykyyn hallita niitä, joita voivat olla puutteet esimerkiksi johdon osaamisessa, järjestelmien toimimattomuudessa sekä virheistä raporteissa ja valvonnoissa. Nämä merkittävät puutteet voivat heikentää yrityksen luotettavuutta rahoittajien silmissä ja vaikeuttaa rahoituksen saamista. Operatiivisten riskien hallinta edellyttää pk-yritykseltä toimivia sisäisiä järjestelmiä, laadunvalvontaa ja osaavaa henkilöstöä. Erytisen tärkeää on analysoida mahdollisia riskitapahtumia ennakoivasti ja huomioida varoitusmerkkejä ajoissa. Kasvava pk-yritys tarvitsee hallitun ja läpinäkyvän toimintaympäristön, jotta se voi vakuuttaa rahoittajat liiketoimintansa vakaudesta ja tulevaisuuden kannattavuudesta. Hyvin hoidettu operatiivinen riskienhallinta voi siten vahvistaa yrityksen pitkäjänteistä kasvua. (Kontkanen 2015, 94; Knüpfer & Puttonen 2024, 212–213; Hawawini & Viallet 2019.)

Kun yritys ottaa lainaa investointien rahoittamiseksi, tuo se mukanaan sekä mahdollisuuksia että taloudellisia riskejä. Knüpferin ja Puttosen (2024) mukaan vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen käyttö voi lisätä oman pääoman tuottoa, mikäli investointi tuottaa enemmän kuin vieras pääoma kustantaa. Tällöin yritys hyötyy taloudellisesti velan vipuvaikutuksesta. Mikäli investointi tuottaa odotettua vähemmän, on vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen kustannukset maksettava silti, joka voi kuormittaa kassavirtaa negatiivisesti ja näin altistaa yrityksen taloudellisille riskeille, sekä lisätä konkurssiriskiä. Velan vipuvaikutus eli lainarahoituksen käyttö siis parhaimmassa tapauksessa voi kasvattaa liiketoimintaa nopeammin kuin yrityksen omilla varoilla olisi mahdollista, mutta samalla tuo mukanaan suuremman riskin taloudellisille vaihteluille. (Knüpfer & Puttonen 2024, 182–183.)

Tuottovaatimus toimii tärkeänä mittarina investointien kannattavuuden arvioinnissa. Sen avulla varmistetaan, että investoinnista saatava hyöty ylittää vieraan pääoman kustannukset. Yrityksen tulee pystyä perustelemaan rahoituspäätöksensä taloudellisesti kannattavilla laskelmilla, joissa tarkastellaan, ylittääkö suunnitellun investoinnin odotettu tuotto tämän tuottovaatimuksen. Mikäli näin ei ole, investointi ei ole taloudellisesti perusteltu. Tuottovaatimus ohjaa rahoituspäätöksiä ja auttaa varmistamaan, ettei yritys sitoudu kannattamattomiin hankkeisiin, mikä on erityisen tärkeää vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen käytön yhteydessä. (Martikainen ja Vaihekoski 2015, 116.)

Strategista päätöksentekoa investoinneissa tukee esimerkiksi McKinseyn GE-matriisi, joka auttaa kohdistamaan investoinnit liiketoimintayksiköihin, joilla on korkein kasvupotentiaali ja kilpailuetu. GE-matriisi on ruudukko (ks. kuvio 1), jossa investointia analysoidaan markkinoiden houkuttelevuuden ja liiketoiminnan vahvuuden avulla. (Järvenpää ym. 2017.) Mallin avulla investoinnin rahoitusta voidaan ohjata tehokkaasti liiketoiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen ja kasvun tukemiseen asettamalla liiketoimintayksiköt taulukkoon, josta hahmotetaan, mihin liiketoimintayksiköihin kannattaa kohdistaa investointeja. Pk-yritysten strategisen suunnittelun työkaluna mallin hyödyntäminen auttaa ohjaamaan esimerkiksi rahoituspäätöksiä, mitä kannattaa ja ei kannata rahoittaa vieraan pääoman turvin, jos pk-yrityksellä olisikin vain rajalliset resurssit käytettävissään.

		Liiketoiminnan vahvuus		
		Korkea	Keskimääräinen	Matala
Markkinoiden tehokkuus	Korkea	Investoi ja kasvata	Investoi ja kasvata	Kehitä ja puolusta (valikoivat investoinnit)
	Keskimääräinen	Investoi ja kasvata	Kehitä ja puolusta (valikoivat investoinnit)	Karsi tai <u>divestoi</u>
	Matala	Kehitä ja puolusta (valikoivat investoinnit)	Karsi tai <u>divestoi</u>	Karsi tai <u>divestoi</u>

Kuvio 1. GE-matriisi (Järvenpää ym. 2017.)

3 Tutkimusasetelma ja tavoitteet

3.1 Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen aiheeksi valikoitui vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen tarkastelu pk-yrityksen kasvun mahdollistajana. Tutkimuksessa keskitytään kahteen toisistaan merkittävästi eroavaan rahoitusinstrumenttiin, vakuudelliseen velkakirjalainaan ja vakuudettomaan yrityslainaan. Tutkimuksen tavoitteena on arvioida, kuinka vakuudellinen velkakirjalaina ja vakuudeton yrityslaina vaikuttavat pk-yrityksen kasvuun vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen muotoina. Vakuudellinen velkakirjalaina on tyypillisesti pankkirahoitteinen ja edellyttää reaalivakuuksia, mikä tekee siitä usein edullisemmän, mutta rajoittaa sen saatavuutta erityisesti kasvuvaiheessa oleville yrityksille. Vakuudeton yrityslaina puolestaan on nopeampi ja joustavampi, mutta eroaa vakuudellisesta velkakirjalainasta merkittävästi korkeampien kustannusten ja riskien takia. Valittujen rahoitusinstrumenttien tarkastelu tutkimuksessa mahdollistaa niiden rinnakkain vertailua sekä arviointia, miten erilaiset ratkaisut pk-yrityksen rahoituspäätöksiä tehdessä vaikuttavat pk-yrityksen toimintaan ja kasvun tukemiseen.

Tarkastelun kohteena ovat näiden kahden rahoitusinstrumentin keskeiset ominaisuudet, mahdollisuudet ja riskit pk-yritysten näkökulmasta. Tarkasteltavaksi haluttiin valita kaksi pankkirahoitteista rahoitusinstrumenttia, ja vakuudellinen velkakirjalaina ja vakuudeton yrityslaina valikoitui tutkimuskohteiksi niiden erilaisen luonteen, saatavuuden ja ehtojen vuoksi. Tavoitteena on erityisesti

selvittää, kuinka rahoitusmuodon valinta voi tukea pk-yrityksen kasvua, ja millaisia vaikutuksia eri rahoitusinstrumenteilla voi olla yrityksen toimintaan, kustannuksiin ja riskeihin.

Tutkimuskysymykset tälle tutkimukselle on laadittu tutkimuksen tavoitteiden pohjalta, ja ne ohjaavat tutkimusprosessia sen eri vaiheissa. Vilkan (2023) mukaan tutkimuskysymykset määrittävät tutkimuksen suunnan ja rakenteen, eikä niiden ainoa tehtävä ole rajata tutkimuksen aihetta, vaan myös tukea tutkimukselle sopivan aineiston valinnassa ja sen soveltuvuuden testaamisessa. Hyvin asetellut tutkimuskysymykset auttavat tutkimuksen johdonmukaisen tietoperustan muodostamisesta, sekä selkeyttää tutkimuksen suuntaa. (Vilka 2023). Tutkimukselle asetetut tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

- Mitkä ovat vakuudellisen velkakirjalainan ja vakuudettoman yrityslainan keskeisimmät ominaisuudet, sekä millaisia mahdollisuuksia ja riskejä näihin liittyy?
- Miten vakuudellinen velkakirjalaina ja vakuudeton yrityslaina voivat tukea pk-yrityksen kasvua?
- Mitä pk-yrityksen tulisi huomioida kasvun rahoituksessa vakuudellisen velkakirjalainan ja vakuudettoman yrityslainan näkökulmasta?

Ensimmäinen tutkimuskysymys ohjaa tutkimuksen alkuvaihetta ja rahoitusinstrumenttien määrittelyä sisältäen vertailua niiden ominaisuuksista. Kysymyksen avulla pyritään tunnistamaan valittujen rahoitusinstrumenttien olennaiset piirteet ja niiden vaikutukset pk-yrityksen rahoituspäätöksiin. Toinen tutkimuskysymys kohdistuu tutkimuksen päätavoitteeseen selvittää, miten valitut rahoitusinstrumentit voivat tukea pk-yrityksen kasvua rahoituksen näkökulmasta. Valittu kysymys ohjaa tutkimuksen tulkinnallista vaihetta ja auttaa analysoimaan rahoitusinstrumenttien käytännön vaikutuksia pk-yrityksen kasvun mahdollistajina. Kolmas kysymys valikoitui havainnollistamaan seikkoja, mitä yrityksen on otettava huomioon tehdessään kasvuun tähtääviä valintoja rahoituksen näkökulmasta.

3.2 Tutkimusmenetelmä ja aineiston analyysi

Opinnäytetyötutkimus toteutetaan kirjallisuuskatsauksena. Tutkimustyyppi tukee tutkielman tavoitetta arvioida tutkittavaa aihetta olemassa olevan kirjallisuuden pohjalta ja selvittää sitä koskevat teoriat aineiston analyysin avulla. Menetelmän päätavoitteena on tutkia, tunnistaa, ja tiivistää tärkeimmät johtopäätökset, käsitteet, teoriat ja menetelmät, joita tutkittavasta aiheesta on esitetty jo olemassa olevan aineiston avulla. (Vilka 2023). Kirjallisuuskatsauksella halutaan tutkia

olemassa olevan aineiston perusteella, onko pk-yrityksen kasvu helpottunut vakuudellisen velkakirjalainan ja vakuudettoman yrityslainan avulla ja miten rahoitusinstrumentin valinta näkyy tutkitavassa aineistossa. Katsauksella halutaan löytää vastaus tutkittavaan aiheeseen ja löytää mahdollisesti aiheesta nousseita kysymyksiä ja ongelmia jatkokehitystä varten.

Tutkimuksen aineistoksi on valikoitu akateemisien artikkeleiden sekä kirjallisuuslähteiden lisäksi julkisyhteisöjen tuottamia tutkimuksia, selvityksiä ja raportteja. Aineiston valintaan vaikuttaa tutkimuksen tavoite: selvittää, miten kahden valitun rahoitusinstrumentin valinta vaikuttaa pk-yrityksen kasvuun. Julkisyhteisöjen tuottamat asiakirjat tarjoavat kattavaa ja ajankohtaista tietoa rahoitusinstrumenttien käytöstä ja niiden vaikutuksista yritystoimintaan, erityisesti pk-sektorilla. Vilkan (2023) mukaan julkisyhteisöjen tuottamat julkaisut käsittelevät valitulle aihepiirille sopivia käytäntöjä ja ne keskittyvät soveltamaan alakohdaista tietoa.

Aineiston analysointiin sovelletaan laadullista sisällönanalyysia. Tavoitteena on tunnistaa ja tulkita keskeisiä teemoja, käsitteitä ja ilmiöitä, jotka liittyvät tämän tutkimuksen tarkastelun alla olevien rahoitusinstrumenttien valintaan ja niiden vaikutuksiin pk-yritysten kasvussa. Sisällönanalyysin avulla pyritään luokittelemaan aineistosta esiin nousevia ilmiöitä ja rakentamaan ymmärrystä tarkasteltavasta ilmiöstä systemaattisesti teemoitellen. Tavoitteena on tunnistaa toistuvia teemoja, käsityksiä ja havaintoja siitä, miten valitut rahoitusinstrumentit vaikuttavat pk-yritysten kasvuun. Analyysissä kiinnitetään huomiota myös mahdollisiin eroavaisuuksiin eri rahoitusinstrumenttien vaikutuksissa ja siihen, millaisia ehdotuksia tai havaintoja julkisissa raporteissa tuodaan esiin rahoituksen kehittämiseksi. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 91–93.)

Tässä tutkimuksessa laadullinen sisällönanalyysi toteutetaan teorialähtöisenä sisällönanalyysinä. Menetelmä valikoitui tutkimukselle relevantiksi, sillä tutkimus rakentuu selkeästi määriteltyjen tutkimuskysymysten sekä niitä ohjaavien teoreettisten käsitteiden varaan. Ennen aineiston hankintaa tutkimukselle on muodostettu keskeiset käsitteet, joiden pohjalta aineiston valinta ja analyysi etenevät. Tuomen ja Sarajärven (2012) mukaan teorialähtöisessä sisällönanalyysissä tutkijan aiempi tieto ilmiöstä sekä olemassa olevasta teoriasta ohjaavat tutkimuksen etenemistä jo varhaisessa vaiheessa. Tutkittava ilmiö määritellään käsitteellisesti jo ennen aineiston analysointia, ja aineisto valitaan siten, että se vastaa ennalta asetettuihin tutkimuskysymyksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 97–98). Teorialähtöinen sisällönanalyysi soveltuu tähän tutkimukseen, koska tutkimuksessa

pyritään vertailemaan kahta rahoitusinstrumenttia olemassa olevan teorian ja aikaisemman tiedon valossa. Menetelmä mahdollistaa tavan tarkastella aineistoa suhteessa tutkimuksen tavoitteisiin ja teoreettiseen viitekehykseen. Näin tutkimuksen analyysi ei jää pelkäksi kuvailevaksi tarkasteluksi, vaan tukee aiheen syvällisempää ymmärtämistä ja teoreettisempaa tulkintaa.

4 Kirjallisuuskatsauksen toteutusvaihe

Kirjallisuuskatsauksen toteuttamisessa keskeisintä on tarkkuus ja systemaattisuus, ja myös tutkimuksen läpinäkyvyys on tärkeässä roolissa. Vilkan (2023) mukaan kaikki tutkimusprosessin aikana tehdyt valinnat, kuten lähteiden valintakriteerit, hakusanat, käytetyt tietokannat ja aineiston rajaukset, tulee esittää selkeästi ja perustellusti sekä dokumentoida jatkuvasti läpinäkyvyyden varmentamiseksi. Tämä mahdollistaa lukijalle arvioinnin katsauksen luotettavuudesta ja toistettavuudesta. (Vilka 2023.)

Tässä tutkimuksessa systemaattisuus ja läpinäkyvyys saavutettiin noudattamalla ennalta määritellyjä valintaperusteita aineiston keruussa ja analyysissä. Kirjallisuuskatsaus perustui aiempaan tutkimukseen, tieteellisiin artikkeleihin sekä luotettaviin asiantuntijälähteisiin. Aineiston valinnassa ennalta määriteltiin huolellisesti valinnat ja rajaukset, mikä vastaa Vilkan (2023) esittämää läpinäkyvän tutkimusprosessin vaatimusta. Kirjallisuuskatsauksen tavoitteena oli koota ja jäsentää olemassa olevaa tietoa rahoitusinstrumenttien vaikutuksista pk-yritysten kasvuun sekä analysoida niiden eroavaisuuksia ja vaikutuksia pk-yrityksen kasvun mahdollistajina. Katsauksen kohteeksi rajattiin erityisesti ne julkaisut, jotka tarkastelivat valittuja rahoitusinstrumentteja pk-sektorilla toimivien yritysten näkökulmasta. Aineiston valinnassa noudatettiin seuraavia kriteereitä:

- Julkaisija on suomalainen tai EU-tasoinen (julkisyhteisö)
- Julkaisun on oltava julkaistu viimeisten 20 vuoden aikana
- Julkaisukieli suomi tai englanti
- Julkaisun sisällön on käsiteltävä vakuudellista tai vakuudetonta yritysrahoitusta tai pk-yrityksen kasvua ja kehitystä.

Aineiston seulonnalla tarkoitetaan analysoitavien tutkimusten tarkempaa tarkastelua ja sitä, miten aineisto vastaa tutkimuskysymyksiin (Vilka 2023). Aineiston seulonnassa kiinnitettiin huomiota temaattiseen yhteneväisyyteen ja sisällölliseen toistuvuuteen. Useissa tutkimuksissa nousivat esiin

samankaltaiset keskeiset huomiot aineiston sisällöstä, kuten vakuudettoman yrityslainan suurempi riskiherkkyys ja vakuudellisen velkakirjalainan vakuuksien merkitys luotonannossa. Näiden toistuvien havaintojen kautta aineisto havaittiin tutkimukselle relevantiksi ja valittiin osaksi tutkittavaa aineistoa. Aineiston seulontaa rajasi aiemmin kuvatut aineiston kriteerit siitä, kuten milloin ja missä se on julkaistu. Lähteet, jotka käsittelivät suoraan rajattua aihetta, otettiin tarkempaan tarkasteluun ja sen jälkeen analysoitiin, sopivatko ne osaksi tutkimusta. Aineistosta suljettiin pois esimerkiksi sellaiset julkaisut, jotka käsittelivät suuryritysten rahoitusta, rahoitus kohdistui muihin kuin valittuihin vieraan pääoman ehtoihin rahoitusinstrumentteihin tai oli vertaisarvioimaton julkaisu.

Kirjallisuuskatsauksen on oltava paitsi kattava, myös kriittinen. Vilkan (2023) mukaan pelkkä lähteiden kokoaminen ei riitä, vaan tutkimuksista on pystyttävä erottamaan olennainen tieto ja tarkastelemaan sitä kriittisesti suhteessa tutkimuskysymyksiin. Myös Kangasniemi, Utriainen, Ahonen, Pietilä, Jääskeläinen ja Liikanen (2013) korostavat tutkimuskysymysten tärkeyttä aineiston valinnassa. Aineiston valinnassa olennaista on, että selkeyttääkö se, syventääkö se tai tuoko se esiin uusia näkökulmia tutkimuskysymykseen. Aineiston riittävyys määräytyy tutkimuskysymyksen laajuuden mukaan. (Kangasniemi ym. 2013.) Tässä tutkimuksessa jokainen valittu lähde on arvioitu analysoimalla lähteen sisältöä ja sopivuutta. Lähteistä etsittiin ennalta määritellyjä keskeisiä käsitteitä sekä etsittiin löydöksiä ja vertailtiin niitä tutkimuskysymyksiin. Lähteiden valitsemiseen vaikutti myös edellä kuvatut kriteerit aineiston valinnasta, jotta tutkimukselle saataisiin mahdollisimman ajankohtaista ja soveltuvaa aineistoa. Kriittisen ja systemaattisen lähestymistavan avulla varmistetaan, että tutkimus ei ole kuvaileva kooste, vaan tutkimuskysymyksiin vastaava analyysi, joka tukee työn johdonmukaisuutta.

Tutkimusaiheen valitsemisen jälkeen tutkimukselle asetettiin keskeisiä käsitteitä, jonka avulla aineistoa etsittiin. Oikeiden hakusanojen löytämisessä sanamuodot ja tieteelliset termit ovat avainasemassa osana aineiston hakuprosessia (Vilka 2023). Hakusanojen valinnassa hyödynnettiin Finto-asiasanastopalvelua, jonka avulla varmistettiin suomenkielisten hakutermien täsmällisyys sekä löydettiin niille englanninkieliset vastineet kansainvälisiä hakuja varten. Hakusanoina käytettiin ”pk-yrityksen kasvu”, ”vakuudellinen velkakirjalaina”, ”vakuudeton yrityslaina”, ”vakuudet yritysrahoituksessa”, ”pk-yritysten rahoitus”, ”yritysrahoitus”, ”lainarahoitus” ja ”lainarahoituksen riskit”. Vastaavasti kansainvälisiä julkaisuja haettiin käsitteillä ”secured debt/loan”, ”unsecured

debt/loan/funding”, ”debt financing”, ”risks of secured/unsecured debt”, ”SME financing” ja ”credit risk and SME’s”. Hakusanoja yhdisteltiin käyttämällä Boolean operaattoreiksi kutsuttuja AND ja OR hakutulosten laajentamista ja tarkentamista varten (Vilkkä 2023). Hakusanat valittiin kattamaan tutkimuksen keskeisiä teemoja pk-yritysten rahoitustarpeiden ja kahden vertailtavan rahoitusinstrumentin ympärille. Englanninkielisiä hakutermejä hyödynnettiin kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden löytämistä varten, mikä tukee tutkimuksen laaja-alaisuutta ja ajankohtaisuutta.

Hakusanojen valinnan jälkeen tutkimukselle valittiin tietokannat, joista aineistonhaku tehtiin. Tietokantojen valinnassa on hyvä perehtyä aineiston rajattavuuteen ja tietokannan ohjeistukseen, jotta aineistonhauulla saadaan tutkimukselle sopivia aineistoja (Vilkkä 2023). Aineiston haku toteutettiin Jyväskylän ammattikorkeakoulun kirjaston tietokannasta Janet Finnasta sekä kansainvälistä tietokannasta Google Scholarista. Tutkimukselle päteviä artikkeleita etsittiin myös suomalaisien julkisyhteisöjen verkkosivuilta kuten Suomen Pankki ja Tilastokeskus. Tutkimukselle sopivasta aineistosta koostettiin tutkimuksen teoreettinen viitekehys, joka toimi samalla tutkimuksen kirjallisuuskatsauksena.

Hakusanalla ”vakuudet yritysrahoituksessa” suoritettiin haku Google Scholar -tietokannasta osana aineistonhakua. Hakutuloksia saatiin useita satoja, mutta niiden relevanssi vaihteli merkittävästi. Hakutuloksista karsittiin heti pois vertaisarvioimattomat artikkelit ja kirjallisuuskatsaukset. Valintaprosessissa sovellettiin aiemmin määriteltyjä kriteereitä, joiden mukaan julkaisulla tuli olla yhteys yritysrahoitukseen, erityisesti vakuudellisiin ja vakuudettomiin lainoihin ja niiden tuli olla julkaistuja viimeisten 20 vuoden aikana julkisyhteisön tai muun luotettavan toimijan toimesta. Näiden kriteerien pohjalta seulonnan läpäisi Suomen Pankin julkaisu ”Yritysrahoitus ja vakuudet euroalueella”, kirjoittajana Eero Savolainen vuodelta 2017. Artikkelin sisältö ja sen sisältämä vertailunäkökulma valikoitui rahoitusinstrumenteista valikoitui tutkimusaineistoon.

5 Kirjallisuuskatsauksen tulokset

Kirjallisuuskatsauksessa tarkasteltiin vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen merkitystä pk-yrityksen kasvun mahdollistajana vertailemalla kahta rahoitusinstrumenttia: vakuudellista velkakirjalainaa ja vakuudetonta yrityslainaa. Tulosten perusteella molemmilla rahoitusmuodoilla on keskeinen rooli pk-yritysten investointien ja kasvustrategioiden tukemisessa, mutta niiden vaikutus riskiin, kustannuksiin ja saatavuuteen eroaa merkittävästi toisistaan ja oikean rahoitusinstrumentin valinta vaatii yritykseltä tapauskohtaista harkintaa.

Vakuudellinen velkakirjalaina rahoitusinstrumenttina vaatii vakuuksia lainarahaa vastaan, eli kiinteää omaisuutta tai henkilötakauksia. Tämä tekee siitä houkuttelevan vaihtoehdon sellaisille yrityksille, joilla on tarjota riittävät vakuudet ja ennustettava liiketoiminta. Lainatyyppinä rahoitusinstrumentti on rahoittajalle edullisempaa, sillä pantiksi saatujen vakuuksien vuoksi rahoittajan riski on minimoitu. Rahoitusinstrumentille ominaista on alhaisemmat korot ja sitä tarjoavat tyypillisesti pankit ja suuret rahoituslaitokset. Vakuudellinen rahoitus on yleisemmin käytetty esimerkiksi kiinteisiin investointeihin tai pitkäaikaisiin hankkeisiin, joissa on vähemmän liiketoiminnallista riskiä. Vakuudellinen velkakirjalaina soveltuu yritykselle, jolla on vakaa taloudellinen asema ja olemassa olevaa omaisuutta.

Vakuudeton yrityslaina on joustavampi mutta korkeamman riskin ja hinnoittelun rahoitusinstrumentti, jota hyödynnetään usein nopeisiin rahoitustarpeisiin tai tilanteisiin, joissa vakuuksia ei ole tarjota. Tutkimusten mukaan vakuudettoman lainan saatavuus on parantunut erityisesti digitaalisten alustojen myötä, mutta samalla sen korkotaso ja takaisinmaksuehdot ovat kasvaneet. Vakuudeton rahoitus altistaa pk-yrityksen herkemmin kassavirtaongelmille ja voi lisätä maksukyvyttömyyden riskiä, jos investointi ei tuota odotettua tulosta.

Kirjallisuuskatsauksen tuloksena molemmat rahoitusinstrumentit vaativat huolellista riskinarviointia. Vakuudellisen velkakirjalainan rahoituksessa vakuudet ovat asetettu etusijalle vakuuksien arvioidun realisointiarvon perusteella, mikä vaikuttaa velkakirjalainan ehtoihin ja myönnettävyyteen. Vakuudettomassa rahoituksessa korostetaan yrityksen kannattavuutta ja tulevaisuuden ennusteita, joiden perusteella lainapäätöstä tehdään. Avainasemassa molempien rahoitusinstrumenttien lähtökohtana on kuitenkin yrityksen taloudellinen tila, yritystoiminnan kesto ja kannattavuus.

Molempien rahoitusmuotojen osalta painottui investointien rahoitussuunnittelun merkitys ja strategisten työkalujen käyttö sen tukena. Kirjallisuuskatsaus osoitti, että oli rahoitusinstrumentti kumpi tahansa, vakuudellinen tai vakuudeton rahoitus, on yrityksen tehtävä päätös kasvuvaihe, riskinsietokyky ja rahoitusrakenne huomioon ottaen. Ei ole olemassa yksiselitteistä oikeaa rahoitusinstrumenttia, vaan ratkaisu on tehtävä tilanteeseen sopivalla tavalla, hyödyntäen vankkaa kykyä taloudelliseen analyysiin ja strategiseen suunnitteluun.

5.1 Johtopäätökset

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin vakuudellista velkakirjalainaa ja vakuudetonta yrityslainaa vie-raan pääoman ehtoisen rahoituksen muotoina pk-yrityksen kasvun näkökulmasta. Tutkimus toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, ja sen tavoitteena oli antaa vastaus ennalta määritelt-yihin tutkimuskysymyksiin. Tutkimukselle asetetut tutkimuskysymykset ohjasivat tutkimusta aiheen valinnan jälkeisestä ajasta tutkimuksen loppumetreille asti. Tutkimuskysymysten kautta muodostui ymmärrys siitä, millaisia ominaisuuksia ja vaikutuksia kyseisillä rahoitusinstrumenteilla on pk-yri-tyksen rahoituspäätösten kannalta. Tässä osiossa verrataan tutkimuksen tuloksia tutkimuskysy-myksiin.

Ensimmäinen tutkimuskysymys: ”Mitkä ovat vakuudellisen velkakirjalainan ja vakuudettoman yri-tyslainan keskeisimmät ominaisuudet, sekä millaisia mahdollisuuksia ja riskejä näihin liittyy?”. Tut-kimuksen perusteella vakuudellisen velkakirjalainan keskeinen ominaisuus on sen vaatimukset re-aalivakuuksista, mikä mahdollistaa edullisemmän hinnoittelun mutta rajaa sen käytettävyyttä yrityksiin, joilla on reaalivakuudeksi kelpaavaa omaisuutta ja vakaa taloudellinen tilanne. Vakuu-dettoman yrityslainan keskeinen ominaisuus on sen joustavuus ja nopeampi saatavuus tilanteissa, joissa yrityksellä ei ole tarjota vakuuksia. Tämä joustavuus realisoituu korkeampina kustannuksina ja rahoittajan siirtämänä riskinä yritykselle. Molemmat instrumentit sisältävät sekä mahdollisuuksia että riskejä: vakuudellinen laina tarjoaa kustannustehokasta kasvurahoitusta vakaassa toimin-taympäristössä, kun taas vakuudeton laina mahdollistaa liiketoiminnan kehittämisen myös niissä tapauksissa, joissa reaalivakuudet puuttuvat, mutta kannattavuus ja kasvupotentiaali riittävät. Ra-hoitusmuotojen ominaisuudet vaikuttavat siten suoraan yrityksen riskiprofiiliin.

Toinen tutkimuskysymys: ”Miten vakuudellinen velkakirjalaina ja vakuudeton yrityslaina voivat tu-kea pk-yrityksen kasvua?”. Tulokset osoittavat, että molemmat rahoitusmuodot voivat tukea pk-

yrittäjien kasvua, mutta eri tavoin ja edellytyksin. Vakuudellinen velkakirjalaina toimii tehokkaana rahoitusinstrumenttina pitkäjänteisissä, suunnitelluissa investoinneissa, jotka perustuvat vakaa- seen kassavirtaan ja liiketoimintaan. Se on tarkoituksenmukainen kiinteiden investointien rahoittamiseen, joissa rahoittajan näkökulmasta riski on hallittavissa. Vakuudeton yrityslaina puolestaan tukee kasvua erityisesti nopeasti muuttuvissa tilanteissa, joissa investointitarve ilmenee äkillisesti eikä yrityksellä ole käytettävissä vakuuksia. Se voi mahdollistaa markkina-aseman vahvistamisen tai tuotantokapasiteetin nopean laajentamisen, mutta kasvattaa samalla riskiä kassavirtaongelmiin ja maksukyvyttömyyteen. Kummankin rahoitusinstrumentin kasvua tukeva potentiaali edellyttää kuitenkin huolellista suunnittelua ja ennakoivia erilaisten työkalujen avulla.

Kolmas tutkimuskysymys: ”Mitä pk-yrityksen tulisi huomioida kasvun rahoituksessa vakuudellisen velkakirjalainan ja vakuudettoman yritysainan näkökulmasta?”. Tutkimus osoittaa, että pk-yrityksen on tehtävä rahoituspäätöksensä liiketoimintansa nykytilaan ja tulevaisuudennäkymiin perustuen. Yrityksen taloudellinen asema, omaisuus, kassavirran vakaus ja sekä kasvutavoitteet määrittelevät realistiset rahoitusinstrumentit. Rahoituspäätöksessä ei ole kyse pelkästä instrumentin saatavuudesta, vaan strategisesta valinnasta, jossa yrityksen taloudellinen analyysi, riskienhallinta ja liiketoiminta ovat keskiössä.

Toteutetun kirjallisuuskatsauksen perusteella voidaan todeta, että ei ole olemassa yksiselitteisesti parasta rahoitusinstrumenttia pk-yrityksen kasvun tukemista varten, vaan oikea valinta määräytyy tapauskohtaisesti. Rahoituspäätös on olennainen osa pk-yrityksen strategista johtamista, ja sen tueksi tarvitaan riittävää osaamista taloudelliseen suunnitteluun ja rahoitusrakenteiden hallintaan.

Oikein valittu rahoitusmuoto voi mahdollistaa nopeamman kasvun, tehokkaamman investointien toteuttamisen ja paremman kilpailuaseman saavuttamisen. Rahoitusmuodon valinta ei ole yksiselitteinen, vaan se vaatii tapauskohtaista harkintaa. Molemmat rahoitusinstrumentit voivat tukea kasvua eri tavoin, ja keskeistä on rahoituspäätöksen tekeminen yritykselle kannattavalla tavalla. Katsauksessa rahoitusinstrumenttien vertailu osoitti rahoitussuunnittelun tärkeyden ja sen, miten rahoitusinstrumentit sopivat erilaisiin liiketoimintatilanteisiin ja miten tärkeää ja tarpeellista on tehdä tietoisia rahoituspäätöksiä yrityksen kasvun tukemiseksi.

5.2 Pohdinta

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, miten vakuudellinen velkakirjalaina ja vakuudeton yrityslaina rahoitusinstrumentteina voivat tukea pk-yrityksen kasvua. Tutkimusmenetelmäksi valittiin kirjallisuuskatsaus, mikä mahdollisti aiemman tutkimustiedon ja kirjallisuuden syvällisen tarkastelun sekä vertailun kahden pk-yritykselle merkittävän vieraan pääoman ehtoisen rahoitusinstrumentin välillä. Menetelmä soveltui hyvin suhteessa tutkimuskysymyksiin, sillä niihin pystyttiin vastaamaan johdonmukaisesti tutkimuksen johtopäätökset -osiossa. Valitut tutkimuskysymykset olivat oikein muotoiltu, sillä niihin saatiin kattavat vastaukset ja ne ohjasivat tutkimusprosessia johdonmukaisesti alusta loppuun sen eri vaiheissa.

Haasteena tutkimuksen aikana oli riittävän laadukkaan tutkimusaineiston kerääminen, sillä osa käytetystä aineistosta ei ollut täysin tieteellistä tai vertaisarvioitua. Tämän vuoksi lähdekritiikkiä jouduttiin soveltamaan tarkasti, sillä vakuudeton yrityslaina ei ollut akateemisessa lähdeaineistossa tutkimukselle riittävän laajasti käsitelty. Aineiston valintaan ja seulontaan olisi pitänyt varata enemmän aikaa, sillä ajanpuutteen vuoksi artikkeleiden seulonta jouduttiin suorittamaan hyvin nopeasti ennalta määriteltyjen kriteereiden perusteella. Aineiston valinta olisi ollut hyvä taulukoida tutkimukseen kirjallisuuskatsauksen toteutus osioon tutkimuksen läpinäkyvyyden lisäämiseksi.

Tutkimusta olennaisesti rajoittava tekijä oli erityisesti se, että kirjallisuuskatsaukselle valittu aineisto ei käsittänyt kaikkia pk-yrityksiä. Näin ollen tutkimuksesta puuttuu esimerkiksi toimialakohtaisten erojen näkökulma kokonaan, millä voi olla merkittävä vaikutus rahoitusinstrumenttien valinnassa ja käytössä. Valittuja rahoitusinstrumentteja ja pk-yrityksiä käsiteltiin tässä tutkimuksessa yleisesti kokonaiskuvan muodostamiseksi, jonka vuoksi rahoituksen saatavuudesta puuttuu myös erilaiset pk-yritykselle haettavat tuet yritystoiminnan kasvua varten.

Tutkimusta olennaisesti rajoittava tekijä oli se, että kirjallisuuskatsauksessa hyödynnetty aineisto ei huomionnut toimialakohtaisia eroja. Tämä rajoittaa työn yleistettävyyttä, sillä rahoitusinstrumenttien soveltuvuus ja käyttö voivat vaihdella merkittävästi eri toimialojen välillä. Lisäksi tutkimuksessa tarkasteltiin rahoitusinstrumentteja niiden ominaisuuksien ja luotonannon näkökulmasta kokonaiskuvan hahmottamiseksi, mikä tarkoittaa, että pk-yrityksen kasvua tukevat julkiset

tuet ja avustukset jäivät työn ulkopuolelle. Näiden ulkopuolelle jääneiden tekijöiden huomioiminen olisi voinut syventää ymmärrystä rahoituksen saatavuudesta pk-yritykselle.

Jatkotutkimuksen osalta olisi hyvä toteuttaa empiirinen tutkimus, joka kohdistuisi pk-yrityksiin. Näin voitaisiin tarkemmin selvittää, millaisia rahoituspäätöksiä yritykset tekevät käytännössä, mitä haasteita ne kohtaavat ja miten ne kokevat eri rahoitusinstrumenttien vaikutukset kasvuun. Pk-yritysten rahoituksen saatavuus on ajankohtainen ilmiö, jonka ympärille liittyy selkeä kehittämistarve: rahoitusjärjestelmän tulisi paremmin vastata pk-yritysten tarpeisiin kasvun eri vaiheissa. On tärkeää ymmärtää, miten eri rahoitusmuodot soveltuvat erilaisiin yritystilanteisiin ja miten rahoituspäätöksiä voidaan tukea tiedolla, joka auttaa yrityksiä valitsemaan kasvuaan edistävän vaihtoehdon.

5.3 Luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen aikana on noudatettu hyvää tieteellistä käytäntöä ja tutkimuseettisiä periaatteita. Hyvä tieteellinen käytäntö Tuomen ja Sarajärven (2009, 132) mukaan tarkoittaa rehellistä, huolellista ja läpinäkyvää tutkimustyötä, joka noudattaa eettisiä periaatteita kunnioittaen muiden työtä asianmukaisesti viitaten. Tämä tarkoittaa tässä tutkimuksessa muun muassa huolellista lähteiden merkitsemistä, rehellistä raportointia ja toisten työn asianmukaista kunnioittamista. Tutkimuksen aikana ei käsitelty henkilötietoja tai muita salassa pidettäviä tietoja, joka vahvistaa tutkimuksen läpinäkyvyyttä.

Tässä tutkimuksessa aineisto valittiin ja arvioitiin huolellisesti. Koska katsauksen aineisto perustui toisten tutkijoiden tekemiin tutkimuksiin ja asiantuntijajulkaisuihin, niitä käsiteltiin asianmukaisesti ja kunnioittavasti. Asianmukaisen käsittelyn lisäksi tutkimusten kriittinen arviointi on tehtävä kunnioittavasti ja hyvällä tavalla toisia tutkijoita kohtaan (Vilka 2023, 99). Periaatetta on noudatettu tämän tutkimuksen aikana käyttämällä lähdeviittauksia aina, kun on viitattu toisen henkilön aineistoon. Alkuperäistutkimusten tekijöiden rooli on tuotu esiin kunnioitetusti ilman arvottavia ilmauksia ja aineistoa ei ole vääristelty tai muunneltu. Aineiston ja tutkijoiden kunnioittaminen varmistaa tutkimuksen eettisyyttä.

Tutkimuksen aikana kaikki valinnat dokumentoitiin erilliseen Word -tiedostoon, joka varmisti valintojen perustelun tutkimuksen aikana. Aktiivisen dokumentaation avulla lisätään työn uskottavuutta ja näin ollen luotettavuutta (Kananen 2010, 69). Tutkimus on dokumentoitu avoimesti koko työn ajan sen läpinäkyvyyden varmistamiseksi. Dokumentoinnin avulla toisen tutkijan on mahdollista toistaa tutkimus. Toistettavuudella tarkoitetaan sitä, että toinen tutkija voisi päätyä tähän tutkimukseen dokumentoiduilla valinnoilla samankaltaisiin tuloksiin toistaessaan tässä tutkimuksessa käytettyjä menetelmiä.

Tässä opinnäytetyössä käytetty aineisto on valittu huolellisesti siten, että se palvelee tutkimuskysymystä mahdollisimman kattavasti ja monipuolisesti. Lähteinä on hyödynnetty pääasiassa tieteellisiä artikkeleita, vertaisarvioituja julkaisuja, asiantuntijakirjallisuutta sekä kotimaisten viranomais- tahojen teettämiä raportteja, kuten Suomen Pankin julkaisuja. Esimerkiksi Järvenpään ja muiden (2017) sekä Knüpfelin & Puttosen (2024) teokset tarjosivat tutkimukselle akateemisesti vakiintunutta tietoa yritysrahoituksesta ja talousohjauksesta. Aineistoa on haettu Google Scholarista ja Janet Finnasta tieteellisistä tietokannoista hakusanoilla, jotka liittyivät suoraan tutkimuksen keskeisiin käsitteisiin, kuten ”vakuudet yritysrahoituksessa” ja ”vieraan pääoman ehtoinen rahoitus”. Näin on varmistettu aineiston asiallisuus, ajantasaisuus ja yhteys tutkimuskysymykseen. Kaikki lähteet on valittu harkiten ja arvioitu niiden tieteellisen arvon, ajankohtaisuuden ja relevanssin perusteella suhteessa tutkimuskysymyksiin.

Aineiston monipuolisuutta vahvisti kansainvälisten lähteiden, erityisesti vertaisarvioitujen tieteellisten artikkelien käyttö, sillä ne toivat tutkimukseen laajempaa näkökulmaa ja vahvistivat sen tieteellistä perustaa (Tuomi & Sarajärvi 2012, 159). Kansainvälisen aineiston hyödyntäminen mahdollisti ilmiön ymmärtämisen laajemmassa kontekstissa ja rikastutti tutkimuksen sisältöä. Lähteiden monipuolisuus ja kriittinen valinta tukivat tutkimuksen validiteettia ja vahvistivat luotettavuutta. Tässä tutkimuksessa kaikki valitut aineistot on arvioitu sen perusteella, miten ne jäsensivät, täydensivät tai haastoivat tarkasteltavaa ilmiötä – eli vakuudellisen ja vakuudettoman rahoituksen vaikutusta pk-yritysten kasvuun. Tämä lähestymistapa mahdollisti aiheen syvällisen tarkastelun katsauksen avulla.

Vaikka tutkimuksen lähdeaineisto perustui ensisijaisesti tieteellisiin julkaisuihin, on joissakin kohdin käytetty myös ei-tieteellisiä lähteitä, kuten pankkien verkkosivuja tai yritysrahoituksen tarjoajien julkaisuja (OP Yritysjousto; Vakuudeton yrityslaina nopeasti – helpot vinkit hakemiseen; Yrityksen joustoluotto – vakuudeton yrityslaina; Yrityslaina ilman vakuuksia). Pankkien verkkosivut on valittu tutkimukselle relevantiksi siksi, että ne tarjosivat relevanttia tietoa tutkimuksen rahoitusinstrumenteista. Niitä käytettiin kuvaamaan vakuudettoman yrityslainan ehtoja ja saatavuutta konkreettisesti. Ei-tieteellisiä julkaisuja käytettiin tuomaan esiin käytännön ilmiöitä ja palvelumalleja rahoitusinstrumentista, joita tieteellisissä julkaisuissa ei käsitelty riittävän yksityiskohtaisesti. Tutkimuksessa jouduttiin tukeutumaan heikompiin lähteisiin, jotta vakuudettoman yrityslainan katsauksellisesta osiosta saatiin vähintään yhtä kattava osio kuin vakuudellisesta velkakirjalainasta. Heikompien lähteiden käyttö on perusteltua, kun ne täydentävät tieteellistä aineistoa. Niitä on käytetty harkiten, eikä niihin ole pohjattu tutkimuksen keskeisiä johtopäätöksiä.

Lähteet

Compliance ja asiakkaan tunteminen. N.d. Julkaisu Suomen Asiakastieto Oy:n verkkosivuilla. Viitattu 20.4.2025.

https://www.asiakastieto.fi/web/fi/palvelut-yrityksille/compliance-ja-asiakkaan-tunteminen.html?gad_source=1&gad_campaignid=21104787020&gclid=EAlaIQobChMIh-drz6NbmjAMV70GRBR0zEwigEAAYASAAEgIW6_D_BwE.

Di Filippo, M., Ranaldo, A. & Wrampelmeyer, J. 2021. Unsecured and secured funding. *Journal of Money, Credit and Banking* 54, 2–3, 651–662. Viitattu 29.4.2025.

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/jmcb.12855>.

Hawawini, G. & Viallet, C. 2019. *Finance for executives: managing for value creation*. Sixth edition. Andover: Cengage. Viitattu 10.5.2024.

<https://research-ebsco-com.ezproxy.jamk.fi:2443/c/xfqt5t/search/details/yrchrptmxn?db=nlebk>.

Järvenpää, M., Lämsiluoto, A., Partanen, V. & Pellinen, J. 2017. *Talousohjaus ja kustannuslaskenta*. 2.–4. painos. Helsinki: Sanoma Pro. Viitattu 2.5.2025.

<https://janet.finna.fi/Record/jamk.993594334806251?sid=5012490350>.

Kangasniemi, M., Utriainen, K., Ahonen, S.-M., Pietilä, A.-M., Jääskeläinen, P. & Liikanen, E. 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. *Hoitotiede* 25, 4, 291–301. Viitattu 4.5.2025.

<https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128286/77409>.

Kontkanen, E. 2015. *Pankkitoiminnan käsikirja*. 4., uud. p. Helsinki: Finva.

Kontkanen, E., Huhtilainen, M., Päläs, J., Saastamoinen, J., Keinänen, A. & Turtiainen, M. 2023. Pienyritysluotonannon sääntelyvaihtoehdot. *Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja* 2023:35. Viitattu 15.4.2025.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164920/VNTEAS_2023_35.pdf.

Knüpfer, S. & Puttonen, V. 2024. *Moderni rahoitus*. 13., uud. p. Helsinki: Alma Insights.

Leppiniemi, J. & Lounasmeri, S. 2000. *Yritysrahoitus*. Helsinki: WSOYPro. Viitattu 14.4.2025.

<https://janet.finna.fi/Record/jamk.991690704806251?sid=4995101039>.

Martikainen, M. & Vaihekoski, M. 2015. *Yritysrahoituksen perusteet*. Helsinki: Sanoma Pro.

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2013. *Yritysrahoitus*. 7., uud. p. Helsinki: Edita.

OP Yritysjousto. N.d. Osuuspankin verkkosivut. Viitattu 23.4.2025.

<https://www.op.fi/yritykset/rahoitus/kayttopaaoma/op-yritysjousto>.

Pickert, J. 2017. Risk Assessment of Unsecured Loans – Example of Entering a New Market. *The Central European Review of Economics and Management* 1, 3, 45–65. Viitattu 18.4.2025.

<https://ojs.wsb.wroclaw.pl/index.php/WSBRJ/article/view/449>.

Savolainen, E. 2017. Yritysrahoitus pankkikeskeistä mutta monipuolista. Suomen Pankin ajankohtaisia artikkeleita taloudesta Euro ja Talous verkkosivuilla. Viitattu 18.4.2025.

<https://www.eurojatalous.fi/fi/2017/artikkelit/yritysrahoitus-pankkikeskeista-mutta-monipuolista/>.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2012. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 9., uud. p. Helsinki: Tammi.

Vakuudeton yrityslaina nopeasti – helpot vinkit hakemiseen. 2023. Julkaisu kasvurahoituksen verkkosivuilla. Viitattu 23.4.2025.

<https://www.kasvurahoitus.fi/tiedotteet/vakuudeton-yrityslaina/>.

Vilka, H. 2023. Kirjallisuuskatsaus metodina, opinnäytetyön osana ja tekstilajina. Helsinki: Art House. Viitattu 2.4.2025.

<https://janet.finna.fi/Record/jamk.993738244606251?sid=4984998949>.

Yrityksen joustoluotto – vakuudeton yrityslaina. N.d. Nordean verkkosivut. Viitattu 23.4.2025.

<https://www.nordea.fi/yritysassiakkaat/palvelumme/rahoitus/yrityksen-joustoluotto.html>.

Yrityslaina ilman vakuuksia. N.d. Julkaisu yrityksen perustaminen verkkosivuilla. Viitattu 24.3.2025.

<https://yrityksen-perustaminen.net/yrityslaina/>.